

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๓๐๔/ ๒๖ ๓ ๓

ทส๑ 142

วันที่ 16.๑.๖๖

เวลา 14.12

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่.....
รับที่(อีเมล)..... ๑๓๑๒
วันที่ 16.๑.๖๖ 2566

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖
 ๒. องค์ประกอบคณะผู้แทนไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕
 ๓. กรอบการเจรจาและทำทีของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕
 ๔. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖
 ๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๒/๕๔๗ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๖
 ๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๑๐๐๓/๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖
 ๗. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๑๗๓ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ จะร่วมกันพิจารณาแนวทางการจัดการปรอทที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของประเทศภาคีสมาชิก ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาค และความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งจะเกิดผลดีกับประเทศไทยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปรอทและสารประกอบปรอทให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท รวมถึงจะรับทราบผลการดำเนินงานของภาคีสมาชิกอื่น ๆ ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และทั่วโลก โดยมีความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ระบุว่าจะต้องนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วน ...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ซึ่งมีกำหนดการจัดประชุมระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

๓. สารสำคัญ

๓.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๓.๑.๑ ประเทศไทยได้ทำการภาคยานุวัติเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท ลำดับที่ ๖๖ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๐) ส่งผลให้อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นต้นมา อนุสัญญาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปลดปล่อยสู่บรรยากาศ และการปล่อยสู่ดินหรือน้ำของปรอทและสารประกอบปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์ ปัจจุบันมีภาคีสมาชิก จำนวน ๑๔๗ ประเทศทั่วโลก (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖)

๓.๑.๒ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท แจกเวียนหนังสือเชิญภาคีสมาชิกเข้าร่วมการประชุมเตรียมการระดับภูมิภาค ในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ และการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ซึ่งจะมีการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Contact groups) ตามความจำเป็น

๓.๒ การดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษในฐานะศูนย์ประสานงานระดับชาติอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท และฝ่ายเลขานุการอนุกรรมการอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท ได้เตรียมการเพื่อการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว ดังนี้

๓.๒.๑ การจัดการประชุมคณะอนุกรรมการอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท จำนวน ๑ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อพิจารณารอบการเจรจาและทำที่ของประเทศไทย องค์กรประกอบคณะผู้แทนไทย และประเด็นนำเสนอ (Intervention) ของประเทศไทย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓.๒.๒ การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสนอผู้แทนเข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ และองค์กรประกอบคณะผู้แทนไทย ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อให้การเข้าร่วมประชุมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประโยชน์ต่อประเทศไทย อนึ่ง องค์กรประกอบคณะผู้แทนไทยดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรียบร้อยแล้ว ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔

๓.๓ องค์กรประกอบคณะผู้แทนไทยที่จะเข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ประกอบด้วย นางสาวธีราพร วิริวฒิกร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอนุสัญญาามินามาเตะว่าด้วยปรอท และผู้แทน

๔ กระทรวงที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมองค์ประกอบ คณะผู้แทนไทยทั้งสิ้น ๑๓ คน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๔ กรอบการเจรจาของประเทศไทยสำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ประกอบด้วย

๓.๔.๑ สนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของอนุสัญญา มินามาตะว่าด้วยปรอท ในการปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปลดปล่อยสู่บรรยากาศ และการปล่อยสู่ดินหรือน้ำของปรอทและสารประกอบปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์

๓.๔.๒ คำนึงถึงสภาพการณ์ต่าง ๆ และความต้องการจำเพาะของประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มขีดความสามารถในระดับประเทศด้านการจัดการสารเคมีอย่างเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวงจร โดยผ่านการให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและทางการเงิน การถ่ายทอด เทคโนโลยี และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคีต่าง ๆ

๓.๔.๓ คำนึงถึงขีดความสามารถและสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ในการดำเนินตามอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท และสะท้อนหลักการความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน

๓.๔.๔ สนับสนุนความร่วมมือและการบูรณาการร่วมกันในการดำเนินงานตามพันธกรณี ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่ประเทศไทยเป็นภาคี ข้อตกลงที่สอดคล้องกับศักยภาพ และขีดความสามารถ ของประเทศจากการใช้ปรอทและสารประกอบปรอท

๓.๔.๕ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบาย และแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐ แผนยุทธศาสตร์การจัดการ สารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๓.๕ ทำที่ของประเทศไทยสำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ (๑) ระเบียบข้อบังคับสำหรับการประชุม (๒) การแก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตภัณฑ์ ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท (๓) การพิจารณาเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องของของเสียปรอท (๔) การประเมินความมีประสิทธิผลของอนุสัญญา (๕) ปรอทและกรอบความหลากหลาย ทางชีวภาพทั่วโลก คุณหมิง-มอนทรีออล

ทั้งนี้ กรอบการเจรจาและทำที่ของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญา มินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การเข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ทุกสมัย ช่วยสนับสนุน ให้ประเทศไทยสามารถปรับกลไกและแนวทางการจัดการปรอทและสารประกอบปรอทให้เป็นไปตามหลักสากล โดยอาศัยแบบอย่างอันดีจากประเทศภาคีสมาชิก รวมถึงความร่วมมือระดับภูมิภาคและองค์การความร่วมมือ ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท และความคืบหน้า ของมติข้อตัดสินใจจากการประชุมรัฐภาคีของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ทุกสมัย นับแต่อนุสัญญามีผล ใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดค่าของปริมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เสนอตามขั้นตอนแล้ว

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบกรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทยสำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษ นำกรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๖.๒ กระทรวงการต่างประเทศ แจ้งความเห็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ และ ๖ ดังนี้

๖.๒.๑ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. ประเด็นสาระและถ้อยคำ

ไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระและถ้อยคำของกรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ หากกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของประเทศไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๒. ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒.๑ กรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย

ในหลักการ กรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทยฯ เป็นเอกสารภายในของไทย ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดแนวทางและขอบเขตการเจรจาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของไทยภายใต้อนุสัญญาฯ ดังนั้น จึงไม่มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การเสนอองค์ประกอบของคณะผู้แทนไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ และกรอบการเจรจา โดยกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเสนอกรอบการเจรจา ท่าทีของไทยในการเจรจา หรือการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น กรอบการเจรจา และท่าทีของประเทศไทยฯ จึงต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการเจรจา

๒.๒ การแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ

๒.๒.๑ ในข้อ ๒.๒ ของกรอบการเจรจาและท่าทีของประเทศไทยฯ

ได้ระบุถึงท่าทีไทยต่อการพิจารณาแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ ได้แก่ ภาคผนวก เอ ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท ทั้งนี้ การแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ ดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขสนธิสัญญา

๒.๒.๒ หากที่ประชุม ...

๒.๒.๒ หากที่ประชุมรัฐภาคีฯ รับรองการแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาดังกล่าวซึ่งจะปรากฏเป็นเอกสารข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคีฯ (decision) ก็จะเป็นการทำสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และจะเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการร่วมรับรองและการดำเนินการให้มีผลผูกพัน

๒.๒.๓ สำหรับประเด็นว่า การแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ เข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีตามการแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ ได้ โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา การแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวก็ไม่เป็นการทำหนังสือสัญญาประเภทที่ต้องออกพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

๒.๒.๔ อย่างไรก็ตาม ยังต้องพิจารณาว่า การแก้ไขภาคผนวกนี้เข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสาม หรือไม่ ซึ่งส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องเป็นผู้พิจารณาว่าการแก้ไขภาคผนวกเป็นการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทำให้ประเทศสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง หรือไม่ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่อไป

๒.๒.๕ ในกรณีที่มีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องสามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญฯ

๓. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงเจตนาเข้าผูกพันตามการแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ

๓.๑ ข้อ ๒๗ วรรค ๔ ประกอบข้อ ๒๗ วรรค ๓ (เอ) และข้อ ๒๖ วรรค ๒ ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้การแก้ไขภาคผนวกของอนุสัญญาฯ จะต้องได้รับการรับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีฯ และ ๒๗ วรรค ๔ ประกอบข้อ ๒๗ วรรค ๓ (ซี) ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้เมื่อครบกำหนดหนึ่งปี นับหลังจากวันที่ผู้เก็บรักษาได้แจ้งให้ทราบถึงการรับรองการแก้ไขภาคผนวก ภาคผนวกดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับสำหรับทุกภาคี เว้นภาคีที่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรภายในหนึ่งปีนั้น ต่อผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฯ ว่า ไม่สามารถยอมรับการแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวได้ หรือเว้นแต่กรณีที่เป็นภาคีที่ได้จัดทำคำประกาศตามข้อ ๓๐ วรรค ๕ ของอนุสัญญาฯ

๓.๒ ประเทศไทยได้จัดทำคำประกาศเมื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ตามข้อ ๓๐ วรรค ๕ ให้การแก้ไขภาคผนวกมีผลก็ต่อเมื่อไทยแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันด้วยการยื่นสัตยาบันสาร สารการยอมรับสารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร เมื่อเป็นเช่นนี้ ขั้นตอนการรับรองการแก้ไขอนุสัญญาฯ จึงถูกแยกออกจากขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ซึ่งหากกรมควบคุมมลพิษในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นว่า การแก้ไขภาคผนวก เอ และ บี ของอนุสัญญาฯ เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก็จะต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบการร่วมรับรองการแก้ไขภาคผนวกดังกล่าว พร้อมทั้งขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐสภามาในคราวเดียวกัน

๓.๓ เมื่อคณะรัฐมนตรี ...

๓.๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามข้อ ๓.๒ แล้ว กรมควบคุมมลพิษ สามารถร่วมรับรองการแก้ไขภาคผนวก เอ และ บี ของอนุสัญญาฯ ได้ หลังจากนั้น จึงเสนอเรื่องต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการเข้าผูกพันตามการแก้ไขอนุสัญญาดังกล่าว และเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงจะสามารถดำเนินการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันได้ โดยการยื่นสัตยาบันสาร สารการยอมรับ สารการให้ความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสาร

๓.๔ ทั้งนี้ หากกรมควบคุมมลพิษเห็นว่า การแก้ไขภาคผนวก เอ และ บี ของอนุสัญญาฯ ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา กรมควบคุมมลพิษสามารถเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติการรับรองการแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวและการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันในคราวเดียวกัน

๖.๒.๒ กรมองค์การระหว่างประเทศ พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องต่อกรอบทำที่ประเทศไทย สำหรับการประชุมดังกล่าวที่สนับสนุนการดำเนินงานตามหลักการและจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฯ โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ ความต้องการจำเพาะ และขีดความสามารถในการดำเนินงานของประเทศ หากกรมควบคุมมลพิษ ในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งความเห็นต่อกรอบการเจรจาและทำที่ของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามีนามาตราว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบการเจรจาและทำที่ของประเทศไทยสำหรับการประชุมดังกล่าวในประเด็นต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนการดำเนินงานของอนุสัญญา การแก้ไขภาคผนวก เอ ผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท และภาคผนวก บี กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทและสารประกอบปรอท กลไกสนับสนุนทางการเงิน การเสริมสร้างขีดความสามารถ ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ โดยยังไม่มีการทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐภาคีอนุสัญญาฯ กรณีจึงไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การเสนอองค์ประกอบของคณะผู้แทนไทย เพื่อเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศและกรอบเจรจา ข้อ ๒. การเสนอกรอบเจรจา ทำที่ของประเทศไทยในการเจรจา หรือการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศ และจะต้องมีคณะผู้แทนเพื่อเข้าร่วมการประชุมด้วย หากเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและมีผลผูกพันในระยะยาว ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ เสนอกรอบในการเจรจา ทำที่ของไทยในการเจรจา หรือการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ พร้อมทั้งเสนอองค์ประกอบของคณะผู้แทนไทยเพื่อเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบมาในคราวเดียวกันด้วย

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๘.๑ รับทราบองค์ประกอบคณะผู้แทนไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาตะ ว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕

๘.๒ เห็นชอบต่อการขอการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาตะว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕

๘.๓ หากมีข้อเจรจาใดที่นอกเหนือจากการขอการเจรจาและท่าทีของประเทศไทย และไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย (Legally binding) ต่อประเทศไทย ขอให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เป็นผู้พิจารณา โดยไม่ต้องนำกลับเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาใหม่จนสิ้นสุดการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาามินามาตะ ว่าด้วยปรอท สมัยที่ ๕ ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(พิชรวาท วงษ์สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

โทร ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๒๖-๒๘ (นภาพร)

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ napaporn.t@pcd.go.th